

Svenska EU-parlamentariker på väg till Västsahara stoppades av Marocko

Fredagen den 27 oktober reste EU-parlamentarikerna Jytte Guteland (S) och Bodil Valero (MP) tillsammans med tre spanska EU-parlamentariker med flyg från Kanarieöarna till Västsahara för att med egna ögon bilda sig en uppfattning om situationen i landet när det gäller handel och mänskliga rättigheter och för att träffa och samtala med västsaharier. Men de fick aldrig komma in i landet.

När planet landade på flygplatsen i El Aaiún gick ett meddelande ut i högtalaren att endast marockaner och turister fick gå av. Kvar satt de fem europaparlamentarikerna. Då klev den marockanske vice borgmästaren i El Aaiún ombord och förklarade att parlamentarikerna "inte var välkomna".

Planet var omringat av militär. Parlamentarikerna tvingades därefter lämna landet de inte hunnit se med ett plan tillbaka till Las Palmas.

– Det är helt oacceptabelt. Marocko vill uppenbarligen inte ha besökare till Västsahara och speciellt inte EU-parlamentariker. Jag kommer att kräva en förklaring av Marockos ambassadör i Bryssel, sa Jytte Guteland i en intervju när de landat på flygplatsen i Las Palmas.

I december 2016 fastställde EU-domstolen att Västsahara inte tillhör Marocko och att associations- och handelsavtal mellan EU och

Bodil Valero (MP) EU-parlamentariker

Jytte Guteland (S) EU-parlamentariker

Marocko alltså inte gäller Västsahara. Dessutom slog domstolen fast att västsahariernas representant är Polisario Front. Marocko rasade och nu under hösten pågår förhandlingar mellan EU och Marocko om ett tilläggsavtal, där syftet är att kringgå EU-domstolens dom, så att västsahariska varor ändå ska kunna säljas av Marocko. Marockos inkomster från ockuperade Västsahara gäller främst fosfat, fisk, sand och grönsaker från enorma växthus i södra Västsahara. Polisario Front, västsahariernas representant, är uteslutna ur förhandlingarna.

Jytte Guteland (S) är ordförande i EU-parlamentets intergrupp för Västsahara, där också Bodil Valero (MP) sedan länge är aktiv.

– Det här var ju tyvärr inte helt oväntat men naturligtvis är vi mycket besvikna, sa Bodil Valero om att gruppen stoppats.

Hon menade att Marocko bara vill ha besök av egna inbjudna där de själva kan styra vilka personer besökarna får träffa.

– Vi har ett uppdrag som EU-parlamentariker att fatta välgrundade beslut om handel. Då måste vi kunna informera oss och prata med bland annat civilsamhället, sa Jytte Guteland.

Båda menade också att det är svårt att få insyn i EU-processen som nu pågår, där EU försöker kringgå EU-domen.

– Vi har också ett stort uppdrag att informera och påverka andra länder, främst Frankrike och Spanien, sa Bodil Valero. Det här är inte en partiskiljande fråga utan det handlar om olika länders hållning och intressen i Västsaharafrågan.

Polisario Fronts Europarepresentant Mohamed Sidati sa i ett uttalande att avvisandet av

politikerna är ännu ett försök från Marockos sida att dölja det systematiska förtrycket mot västsaharierna. Han uppmanade EU och människorättsorganisationer att agera så att den militära belägringen och medieblockaden upphör.

De två parlamentarikerna är inte de första svenska politiker som avvisats från Marocko. Nuvarande ministern för internationellt utvecklingsarbete och klimat, Isabella Lövin, reste som EU-parlamentariker på samma sätt med en grupp EU-parlamentariker till Västsahara 2013. Den folkvalda gruppen stoppades i på flygplatsen i Casablanca och fick inte resa vidare.

Isabella Lövin berättade då: "Det värsta var inte hur oförskämt och förnedrande vi europaparlamentariker blev behandlade utan den totala tystnaden från både EU och Sverige som vi möttes av efter händelsen."

Även partiledaren Jonas Sjöstedt (V) reste som riksdagsledamot till Västsahara vintern 2010. Men han hindrades från att byta plan mot Västsahara på flygplatsen i Casablanca i Marocko. Hans syfte med resan var bland annat att försöka ta redan på vad som hänt under och efter den marockanska polisens brutala rivning av protestlägret Gdeim Izik utanför huvudstaden El Aaiún.

Inte heller hans stoppade besök ledde till officiella protester från Sverige.

En lång rad representanter för organisationer och politiska partier från olika delar av världen har försökt ta sig in i den ockuperade delen av Västsahara men blivit avvisade. Det är nästan omöjligt för journalister att få akkreditering att besöka landet.

– Marocko vill absolut inte att vi ska bli ett självständigt land med besökare, för då kommer världen att få veta vilka grymheter de har begått mot oss, berättade människorättsaktivisten Ghalia Djimi redan 2008. Hon satt själv fängslad i hemlighet i fyra år under vidriga förhållanden som 20-åring.

LENATHUNBERG

På det centrala torget i den ockuperade huvudstaden El Aaiún vajar marockanska flaggor överallt.

